

Nr 55

Utlåtande i anledning av motion om slopande av vissa bestämmelser angående jakt med användande av hund.

Tredje lagutskottet har behandlat en inom riksdagens andra kammare väckt och till lagutskott hänvisad motion, nr 617 av herr *Wikner*.

I motionen hemställes

»att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att jaktstadgans 12 § 4:e mom. i sin helhet toges bort.»

Över motionen har utskottet på sätt föreskrives i § 46 riksdagsordningen inhämtat utlåtande från statens naturvårdsverk.

I ärendet har inkommit skrift från Jägarnas riksförbund.

Gällande bestämmelser och deras bakgrund

Genom *kungörelsen den 8 december 1967 (nr 769) om ändring i jaktstadgan den 3 juni 1938* har bestämmelserna om hundförbud fått ändrad lydelse från och med den 1 januari 1968. Bestämmelserna återfinns i 12 §. I 1 mom. stadgas att i mark där det finns villebråd råder hundförbud under tiden 1 mars—20 augusti samt, i den mån det behövs till skydd för viss djurart, under annan tid som länsstyrelsen bestämmer. Under tid då hundförbud råder till skydd för viss djurart är all jakt efter villebråd av den arten förbjuden. I 2 mom. säges att under tid då hundförbud ej råder skall hund hållas under den tillsyn som behövs för att hindra hunden från att driva eller förfölja villebråd. Enligt 3 mom. är det dock utan hinder av 1 eller 2 mom. tillåtet att i den mån naturvårdsverket bestämmer använda hund vid viss jakt eller dressyr eller för jaktvårdsändamål. I 4 mom. stadgas slutligen att hund ej får användas vid jakt efter hare enligt 18 § 1 mom. eller för jakt efter hornbärande råbock under tid då särskild sådan jakt är tillåten. Bestämmelserna i 18 § 1 mom. avser jakt efter hare som bedrivs i trädgård eller annan anläggning för yrkesmässig fruktodling eller i plantskola för att hindra harskador på träd eller trädplantor. Sådan jakt får ske utan hinder av fridlysning under tiden 1 januari—15 april, om naturvårdsverket ej bestämmer annat.

Bestämmelsen i 12 § 4 mom. jaktstadgan om hundförbud vid särskild bockjakt har tillkommit bl.a. mot bakgrund av förslag som under år 1967 väcktes om allmän tid för jakt efter hornbärande råbock. Sådan jakt hade sedan jaktåret 1958/59 kunnat hedrivas i norra och mellersta Sverige under

september månad. Under jaktåret 1966/67 var emellertid den särskilda bockjakten förbjuden i flertalet av de län, där den varit medgiven. När Svenska jägareförbundet i skrift den 14 april 1967 till statens naturvårdsnämnd avgav förslag om jakt- och fridlysningstider under jaktåret 1967/68 fann förbundet därför att det förelåg ett lämpligt tillfälle att lösa de problem som varit förknippade med denna jakt alltsedan den infördes. Jägareförbundet förordade att jakten framdeles inte borde få bedrivas med hagelbössa och drivande hund utan uteslutande som pyrschjakt (smygjakt) med kulvapen. En uppenbar brist med septemberjakten på hornbärande råbock hade, enligt förbundets mening, varit att jakten kunnat bedrivas med drivande hund. Enligt förbundet var det ogörligt att bedriva urvalsmässig avskjutning av hornbärande bockar med hjälp av drivande hund. Förbundet ansåg det också vara felaktigt att bedriva rådjursjakt med drivande hund under tid då endast bock är lovlig, eftersom svårigheterna att avgöra om det är en bock eller en get som kommer för drevet i många fall kan vara betydande. Bedrives jakten som smygjakt följer därav, enligt förbundets uppfattning, att kulgevär måste användas. De normala skotthållen vid denna jaktform överskrider nämligen i regel det godtagbara skotthållet för hagelgevär — 30 m. Jägareförbundet, vilket i fråga om jakt efter rådjur såsom ram — den från biologiska och andra synpunkter längsta tänkbara jakttiden för en djurart — föreslagit tiden 16/8—31/12, ansåg att den allmänna bockjakten borde omfatta tiden 16/8—31/8. I skrivelse den 11 maj 1967 till Kungl. Maj:t med förslag till jakt- och fridlysningstiden för jaktåret 1967/68 tillstyrkte statens naturvårdsnämnd vad jägareförbundet föreslagit i fråga om rådjursjakten. I fråga om råbocksjakten framhöll nämnden att den föreslagna ordningen skulle tillskapa möjligheter att genomföra jakten på det sätt som ursprungligen avsågs, nämligen som en urvalsmässig avskjutning vid smygjakt eller vaktsskytte. Förslaget i denna del innebar emellertid en omläggning av jaktmetoden. Då föreskrifter om jaktmetoder inte kan meddelas i den årliga fridlysningskungörelsen uppdrog Kungl. Maj:t den 9 juni 1967 åt statens naturvårdsnämnd att — efter hörande av vissa angivna myndigheter och organisationer — närmare utreda frågan och inkomma med de förslag till ändring i jaktstadgan som utredningen kunde ge anledning till. Med skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 september 1967 redovisade statens naturvårdsverk, som den 1 juli 1967 övertagit naturvårdsnämndens uppgifter om bl.a. jakt och viltvård, ärendet samt föreslog sådana kompletteringar av jaktstadgan att jägareförbundets förslag om jakt efter hornbärande råbock skulle kunna möjliggöras.

I hundfrågan anförde naturvårdsverket att jakten efter rådjur i allmänhet inte börjar förrän den 1 oktober på grund av att jakten med drivande hund utgör ett visst störningsmoment för förande rådjursgetter. I och med att drivande hund har fått användas vid den t.o.m. jaktåret 1966/67 bedrivna

septemberjakten efter hornbärande bock har emellertid störningar förekommit även i september, eftersom en hund givetvis inte skiljer på kön eller ålder hos drevdjuret. Den till den 16 augusti föreslagna begynnelsesdagen för den nya jaktformen var enligt naturvårdsverket gynnsam så till vida att hundförbud rådde t.o.m. den 21 augusti. Verket ansåg dock att svårigheterna att kontrollera hundanvändningen måste beaktas och enligt verket torde det — även av andra skäl — böra övervägas om inte tiden för hundförbud lämpligen borde utsträckas att gälla intill den 1 september — åtminstone för vissa delar av landet. Naturvårdsverket avsåg att närmare undersöka denna fråga.

Genom de ändringar i jaktstadgan som trädde i kraft den 1 januari 1968 finns nu sådana bestämmelser som förutsättes för den av jägareförbundet föreslagna smygjakten på hornbärande råbock. Sålunda stadgas i 5 § 3 mom. att slätborrat skjutvapen inte får användas vid jakt efter hornbärande råbock under tid då särskild sådan jakt är tillåten och i 12 § 4 mom. återfinns alltså förbudet mot att använda hund vid sådan jakt.

Slutligen må framhållas att Kungl. Maj:t — sedan berörda länsstyrelser hörts över frågan om till vilken tid den särskilda jakten efter hornbärande råbock borde förläggas — i brev den 28 juni 1968 bemyndigat länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Blekinge, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att för sådan jakt bestämma allmän jakttid i länet till antingen den 16—31 augusti eller den 1—30 september 1968.

Motionen

I motionen anföres att bestämmelserna i 12 § 4 mom. jaktstadgan kan leda till att en jägare blir oförvållat åtalad och straffas för överträdelse av jaktstadgans bestämmelser. Sålunda kan det enligt motionären inträffa att en jägare vid jakt som avses i stadgandet sitter på ett pass och får se ett rådjur komma fram på lämpligt skotthåll. Han skjuter rådjuret. Då det gått fem—tio minuter kommer en hund, som inte jägaren vet om, i rådjurets spår. Strax därefter kan två personer som hört skotten komma och se både jägaren, rådjuret och hunden. Hunden försvinner. Följden av händelsen kan enligt motionären bli att jägaren polisanmäls, blir åtalad och i värsta fall straffad för överträdelse av jaktstadgan.

Motionären framhåller att en sådan lagbestämmelse, som kan leda till att en laglydig viltjägare riskerar att oförskyllt bli utsatt för straffpåföljd, strider mot demokratiska rättsregler och därför bör sättas ur kraft.

Remissyttrandet

Naturvårdsverket framhåller att när särskild jakt efter hornbärande råbock är tillåten efter 20 augusti har den jagande vid sådan jakt att visa

att den bedrives utan annan hjälp av hund än vad som behövs för att spåra eventuellt skadat vilt. Om en jägare faller en hornbärande bock utan att veta att annans hund drivit djuret — vilket kan inträffa — synes risk för straffpåföljd vara ringa. Det bör därvid bemärkas att någon avsiktlig jakt efter rådjur med drivande hund inte får förekomma innan rådjur i allmänhet är tillåtna. Med hänsyn till det anförda förordar naturvårdsverket att det i motionen framförda förslaget inte föranleder någon åtgärd.

Utskottet

Från och med den 1 januari 1968 har i jaktstadgan införts bestämmelser som reglerar formerna för jakt efter hornbärande råbock under tid då särskild sådan jakt är tillåten. Bestämmelserna innebär att den särskilda bockjakten endast får utövas med kulvapen och att hund inte får användas vid jakten. Avsikten är således att jakten skall utövas som s.k. pyrschjakt (smygjakt). Bestämmelsen om hundförbudet har upptagits i 12 § 4 mom. jaktstadgan, vilket lagrum också förbjuder användande av hund vid jakt efter hare som bedrives i fruktodlingar o. d. för att hindra harskador på träd eller trädplantor.

Motionären hemställer att riksdagen hos Kungl. Maj:t skall anhålla att 12 § 4 mom. jaktstadgan i sin helhet upphävs. Med hänsyn till utformningen av förslagets motivering finner emellertid utskottet att motionären med sin hemställan endast avser hundförbudet vid den särskilda bockjakten.

Den allmänna jakten efter rådjur börjar inte förrän den 1 oktober. Skälet härtill är att jakten med drivande hund utgör ett visst störningsmoment för rådjurskiden som vid denna tid inte nått full utveckling. En stark jägaropinion har emellertid krävt att allmän jakt efter hornbärande råbock bör få förekomma redan dessförinnan bl. a. för att möjliggöra avelsmässig utgallring av bockar. Naturvårdsverket har efter utredning inte funnit hinder mot att bestämmelser om sådan jakt införes. För att skydda rådjurskiden bör då jakten utövas utan drivande hundar.

Utskottet anser att vissa erinringar kan framställas mot att den ifrågasvarande jakten får påbörjas redan i augusti månad och vill härvid peka på riskerna som jakten kan medföra för härplockare och andra som vistas i markerna under den aktuella tiden. I den mån viltvårdande synpunkter talar för en avskjutning av råbockar synes något hinder mot att bedriva en sådan senare under hösten inte föreligga. De nya bestämmelserna har emellertid ännu tillämpats under endast en jaktsäsong och några nämnvärda erfarenheter av deras verkningar har uppenbarligen ännu inte vunnits. Utskottet anser sig därför inte böra föreslå någon ändring av reglerna.

Utskottet får således hemställa

att motionen II:617 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 oktober 1968

På tredje lagutskottets vägnar:

HANS LEVIN

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Göran Karlsson (s)*, Svante Kristiansson (s)*, Ebbe Ohlsson (h), Nils-Eric Gustafsson (cp), Åkesson (fp), Hansson (s), fru Landberg (s) och herr Skårman (fp);

från a n d r a kammaren: herrar Levin (s), Johansson i Torp (s), Nyberg (fp), fru Torbrink (s), herrar Grebäck (cp)*, Hedin (h), Svenning (s)* och Hamrin i Kalmar (fp)*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Hedin* (h)